

PANORAMA

Khas

Türkiye'de Kültür Alanında Çalışan İlk UNESCO Kürsüsü Kadir Has Üniversitesi'nde Kuruldu

Türkiye'deki Dünya Mirası Alanları'nın tanıtımı ve toplumsal katılımı yeni medya aracılığı ile sağlayacak projelerin üretileceği UNESCO Kürsüsü dünyadaki dördüncü kürsü unvanını taşıyor.

2014 Dünyasında Akılda Kalanlar

İstanbul'a Adanmış Ömrün Adı

Gelecek Eskisi Gibi Değil

40 In Silico (Bilgisayar Ortamı)ndaki Canlılık

Yrd. Doç. Dr. Hatice Bahar Şahin

Bir etkileşimin bilgisayar ortamında (in silico) tahmini, deney tüpünde (in vitro) ortamda üretilen ilaçların, canlı ortamda (in vivo) hedef enzimlerle nasıl etkileşeceğini, hedef dışı başka proteinlerle etkileşip etkileşmeyeceğini (yan etki), kan ve lenf dokularını aşip hedef dokuya ulaşip ulaşmayacağını tahmin edebiliriz.

43 2014 Türk ve Dünya Sinemasında Yenilenme Yılı Oldu

Doç. Dr. Murat Akser

2014 yılı Türk sinemasının zaferi ile sonuçlandı, Kış Uykusu Altın Palmiye aldı 100. yıl taçlandırıldı, Dünya sinemasında ise çeşitlilik arttı, Amerikan sinemasında bağımsız bir film tüm majörlerin üzerine çıkabildi.

46 Selüloid Filmden Dijitale Sinematografi

Murat Erün

Yeni başlayanlar ya da alternatif yöntemler ile film yapmak isteyenler için sinemanın teknik olanakları daha ulaşılabilir hale geliyor; bu da sinema filmi yapmanın koşullarını giderek daha demokratikleştiriyor.

50 Bir Siyaset Bilimci Gözüyle Uzak Komşu İran Nasıl Gezildi?

Doç. Dr. Lerna Yanık

Seyahat etmeyi seven bir siyaset bilimci olarak İran yazarın uzun bir zamandır merak ettiği ve gitmek istediği ülkeler listesindeydi.

53 İstanbul'a Adanmış Ömrün Adı: Prof. Dr. Murat Güvenç

Röportaj: Uzman N. Buket Cengiz

Khas İstanbul Çalışmaları Merkezi'ne müdür olarak atanan Prof. Dr. Murat Güvenç, üniversitenin İstanbul ve kent çalışmaları alanında bir "mükemmeliyet merkezi" olmasını hedefliyor.

56 Gelecek Eskisi Gibi Değil

Yrd. Doç. Dr. Ayhan Enşici

Zoe Ryan küratörlüğünde "Gelecek Artık Eskisi Gibi Değil" başlığıyla gerçekleştirilen 2. İstanbul Tasarım Bienali'nin Akademik Programı'na Kadir Has Üniversitesi ev sahipliği yaptı.

58 Tasarım, Onun Hınzır Soruları ve Ona Cevap Veren Çözümleri

Ecem Sarıçayır

Sanki, gelecek ve şimdiki arasındaki çizginin en yitdiği noktalardan biri olan zaman en büyük tartışmalarımızdan biri; belki de bu sebeple 2. İstanbul Tasarım Bienali geleceğin ne ve nasıl olduğu sorusuna odaklanıyor.

60 Doğanın Renkleri Üzerinden İçşelleştirme

Ceren Aybala Almata Dabağ

Atölye çalışmasına "sürdürülebilir bir dünya için eğitim alan başarılı bir öğrenci neden elindeki çöpü yere atarken bir dakika bile düşünmedi?" sorusundan yola çıkıldı.

62 Ticaretin Altın Kurallarını Yazan Semt: Sultanhamam

Derleyen: Kyra Mengeş

Khas İletişim Fakültesi öğretim görevlisi Özer Bereket ve Pusula TV ekibi tarafından hazırlanan Sultanhamam Belgeseli'nde yayınlanmayan içerikler "Ticaretin Altın Kurallarının Yazıldığı Yer: Sultanhamam" başlığı ile kitaplaştırıldı.

64 T.C. Halkını Uygur Bir Toplum Haline Dönüştürmekti Gayesi

G. Didem Önal

Atatürk bir diktatör mü, değil mi? gibi birçok sorunun cevabının verildiği Celal Şengör'ün "Dahi Diktatör" adlı kitabı geçtiğimiz Kasım ayında raflardaki yerini aldı.

66 Kente ve Doğaya Geometri ve Strüktürle Hitap Etmek: Atatepe Projesi

Doç. Dr. Murat Çetin

Khas Sanat ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Murat Çetin ve ekibinin hazırladığı mimari ve çevre düzenleme projesi, Ulusal Mimari Proje yarışmasında 1. Mansiyon Ödülü'ne layık görüldü.

69 Bir Sonbahar Gecesinde Uyanıkta Belki de, Ta Saatinin Alarmı Çalana Kadar

Alparslan Budak

Mutlu bir sonbahar gününden geriye havanın kararmasına dakikalar kala rüzgarın kulağına bir şeyler fısıldadığını hissedebiliyordu.

71 Dünya Kupalarında Ev Sahibi Olma Avantajı

Emir Güney

Geçtiğimiz yaz Brezilya'da düzenlenen FIFA Dünya Kupası'nı Almanya kazandı ve bu, ev sahibi olma avantajına sahip kupanın favorisi olarak gösterilen Brezilya'yı şoka uğrattı.

BİLİM-SANAT-KÜLTÜR

PANORAMA
Khas

Kış 2015, Sayı 16

**Kadir Has Üniversitesi adına
Sahibi-Genel Yayın Yönetmeni**
Mustafa Aydın

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ayten Görgün Smith

Yayın Kurulu
Bülent Çaplı
G. Didem Önal
Hasan Bülent Kahraman
İsmail Hakkı Polat
Mithat Bereket
Sevda Alankuş
Şehnaz Şişmanoğlu Şimşek

Tasarım
Hande Çalık Baş

Fotoğraf
Ulaş Tosun

Çeviri
N. Buket Cengiz

Baskı
G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş.
100 Yıl Mah. MAS-SİT 1. Cad. No.88
34204 Bağcılar-İstanbul
0 212 629 00 24

Baskı Tarihi
Şubat 2015

Yönetim Yeri
Kadir Has Üniversitesi
Kadir Has Kampüsü
34083 Cibali İstanbul

İletişim
0 212 533 65 32
dergi@khas.edu.tr
www.khas.edu.tr

Yayın Türü
Ulusal-Süreli-3 ayda 1 yayınlanır

Bu dergide yayınlanan yazı ve fotoğrafların tüm hakları **PANORAMA Khas** Dergisi'ne aittir. Önceden yazılı izni alınmaksızın hiçbir iletişim, kopyalama ve yayın aracı kullanılmadan yeniden yayınlanamaz, çoğaltılamaz, dağıtılamaz, satılamaz veya herhangi bir şekilde kamunun ücretli/ücretsiz kullanımını sunulamaz. Akademik yayın ve haber amaçlı alıntılar bu kurallardan dışındadır. Bu dergide yayınlanan yazılarda belirtilen fikirler yalnızca yazar/yazarlarına aittir.

KENTE VE DOĞAYA GEOMETRİ VE STRÜKTÜRLE HİTAP ETMEK: ATATEPE PROJESİ

Doç. Dr. Murat ÇETİN

Khas Öğretim üyesi

Khas Sanat ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Murat Çetin ve ekibinin hazırladığı mimari ve çevre düzenleme projesi, Ulusal Mimari Proje yarışmasında 1. Mansiyon Ödülü'ne layık görüldü. Yurt çapında 130 proje ekibinin katıldığı yarışmanın konusu, Anamur Atatepe'de yapılacak bir sosyal merkez binası ve tepenin peyzaj düzenlemesi idi.

Ulusal mimarlık yarışmasında ödül kazanan mimari proje ekibi projelerini anlatılırken...

Anamur'un özgün coğrafi öğelerinden Atatepe üzerinde yer alması düşünülen bir sosyal merkez binası için açılan ve rekor düzeyde katılımı sonuçlanan ulusal mimarlık yarışmasına sunduğumuz önerimiz 1. Mansiyon ödülüne layık görüldü. Bu projenin; ana fikrini, arkasında yatan felsefeyi ve projenin üretim sürecini burada paylaşmanın öğrencilerimiz açısından da faydalı olacağını umuyorum. Ekibimiz, benim dışında, mimari yarışma tecrübesi ve ödülleri bulunan, ayrıca Modernite ve Berlin Kent Mimarlığı üzerine doktora düzeyinde çalışan yüksek mimar Evin Eriş, ve alanında sayılı isimlerden olan Prof. Dr. G. Çağdaş'ın danışmanlığında 'parametrik tasarım' üzerine yüksek lisans çalışmalarını bitirmek üzere olan mimar Mehmet Hamarat ile, yeni mezun mimar Ulaş Aksoylu ve daha önce de başka ekiplerde küçük çaplı deneyimleri olan mimarlık son sınıf öğrencileri Yağız Kayaoğlu, Pınar Çuhadar ve Vahit Öz'den oluştu. Bu ekip ile yaklaşık iki buçuk ay boyunca STF atölyelerinde geceli gündüzlü yoğun bir tempo ile çalıştık. Kimi zaman oldukça sert tartışmalar yaşadık, ama pek çok keyifli ve komik anları da paylaştık. Bu

süreçte, birçok alternatif üzerindeki hararetili tartışmalardan sonra stratejilerimizi gözden geçirerek, en iddialı (dolayısıyla da en riskli) şemalardan biri olan 'yapıyı yerden koparma' fikri üzerine yoğunlaşma kararı aldık ve bu şemayı uygulama detaylarına dek olabildiğince rafine ettik.

Yarışmayı açan idare ve kurulan akademik jürinin hazırladığı şartnamenin vurgusu, burada istenen sosyal merkez işlevlerinin en uygun şekilde biraraya getirilmesinin yanısıra, (eskiden top atışlarının yapıldığı ve bu nedenle 'top beleni' olarak bilinen) tepenin ve üzerindeki yapının bir kent imgesine dönüştürülmesi

üzerineydi. Kurduğumuz ekipse, bu noktaları karşılamakla birlikte, yere ve iklime özgü olma ve bunun da yanında doğaya en az zararı verecek şekilde bu ihtiyaç programını yorumlama düşüncesinin tasarımın arka planını oluşturması kararını aldı ki 'yerden koparılmış yapı' teması bunun için ideal çözümdü.

Tepenin mevcut durumuna bakıldığında kentle orman arasında sıkışmış bir konum sergiliyordu, ve burada bu yarışma aracılığıyla yapılaşmayı davet etmenin önemli bir çevresel sorumluluğu vardı. Bu nedenle ekibimiz yarışma konsepti olarak mottosunu şöyle belirledi:

"Atatepe sosyal merkezi artık kentte yaşayan her çocuğun

penceresinden görüp, ailesi ve arkadaşlarıyla çıkıp piknik yaptığı, kent panoramasının izlenebildiği yüksek bir bakı terasıdır. Ormana saldıran kent karşısında direnirken 'çığlık çığlığa' haykıran; kentle orman arasında bakir niteliğini korumaya çalışırken strese girmiş; anamur'un sıcak günlerinde, kekik, menengiç, ıhlamur, çitlembik kokularının yörede hakim rüzgarlarla tepede savrulurken insanın doğaya sıkı sıkıya kenetlendiği bir arazidir atatepe... tarih, kültür ve doğanın katmanlaştığı bu özgün lokasyon, kimliğini koruyacak, direnişine omuz verecek, saldırganına göğüs gerecek bir dosta susamıştır ve onu haketmektedir... Sosyal Merkez Binası bu dostluğa bir adaydır..."

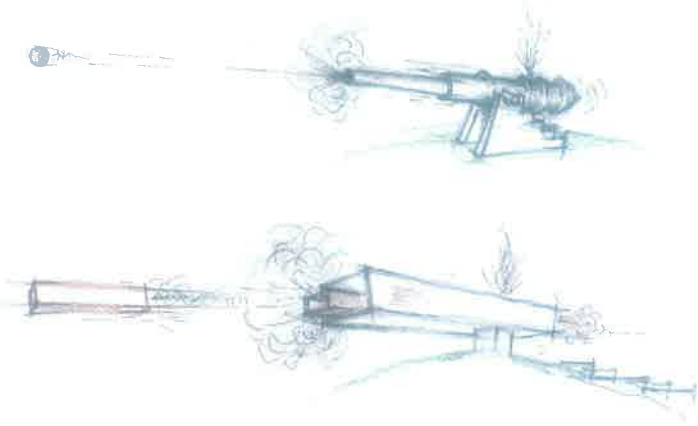
Projemizin kent dokusu ile ilişkili olarak gözettiklerine bakacak olursak şunları ifade edebiliriz; kente hakim böylesi bir tepeye kurulu ve simgesel anlam taşıyacak bir sosyal merkez ihtiyacı, tasarım yaklaşımımızın iki temel eksen doğrultusunda belirlenmesine yol açtı:

1. Simgesel sosyal yapıların tarihsel emsalleri, özellikle de Akdeniz-Ege kültürel ve doğal coğrafyasındaki tipojilerden 'akropol' mimarisi, bu yapıların geometri ve oranları, kentten algılanışları ve dolayısıyla yapının kent akslarıyla ilişkisinin soyutlanarak kurulması.

2. Top belenin yer ve kolektif hafızası ile ilişkisini simgeleyen metaforların yapı tektoniği ve geometrisi aracılığıyla soyutlanması

Yukarıdaki motto ile ifadesini bulan çocuksu heyecan ve gerektirdiği simgesellik, anıtsallık ve hantallık tehlikesine düşmeksizin, doğaya saygılı, hafif, yere tünercesine duyarlı, her an havalanacakmışcasına mütevazı bir tavırla somutlaşmayı tercih eder. Bina, yerel iklimi ve yarı açık mekânların önemini de göz önüne alarak bina programını 'kentsel pergola' adı verilen geçirgen bir dış kabukla sarmalar. Akdeniz ve Toroslar arasında, ovaya yayılan kenti, sırtını Toroslara yaslamış orman alanına, diklemesine bağlayan paralel sokak dokusunun belirlediği doğrultu kentten Atatepe'ye bağlantı sağlayan 'asal erişim aksı' olarak alınmıştır. Kentsel pergolanın üzerine yerleştiği ikinci aks ise kuzey-güney doğrultusunda uzanan, hakim rüzgarların yer aldığı, deniz ve orman vistalarını bağlayan akstır. Antik referansları 'akropol-agma' ilişkisine dek uzanabilen, iki çekim noktasından, Atatepe ile, yavaşlatılmış döşeme ile yeniden oluşturulan Anamur merkez cami meydanını birbirine bağlayan bu ilk 'asal erişim aksı' ve küresel, coğrafi, meteorolojik olgulara dair ikincil 'kentsel pergola aksı' arasındaki açının yarattığı çelişki ve dinamizm kentsel ve peyzaj tasarımının ana temasını oluşturur.

Bina, program öğelerinin alternatif yerleşim seçenekleri arasında, topoğrafya yüzeyine en az temas edecek biçimde; yere sadece çekirdek tabanı basmak üzere yerden kaldırılararak yorumlanmıştır. Bu sayede binanın 'doğadaki ayak izinin' en aza indirilmesi öngörülmüştür. Yapı, sadece mevcut habitusa müdahaleyi en aza indirmekle kalmaz, hafriyat miktarını ve temel sisteminin maliyetini de azaltarak, böylesi hassas bir noktada konumlanan yapı için oldukça avantajlı yalın ve abartısız bir şema sunar. Özellikle yapının içindeyken dahi, sağlanan boşluklarla yapının yerden yükseltildiğinin algılanıyor oluşu, tasarım tavrının gündelik hayata taşınmasında ve iklim uyumasında önemli rol oynar.

Yapının kent imgesi üretme rolü açısından tasarıma yaklaşımımız bazı simge ve metaforların soyutlanarak yapı geometrisi ile ifade edilmesi şeklinde olmuştur. Top beleni üzerinde yer alan yapının, içiçe geçen iki dikdörtgen prizmadan ibaret yalın ve abartısız geometrik kurgusunun, bir topun gerek biçimsel yapısı gerek ateşlenme mekanizmalarına verdiği referanslar ile toplumun geçmişten günümüze 'top beleni' anlamını yüklediği tepeyi simgeselleştirmesi öngörülmüştür. İki narin ayak ile taşınan ana kütle'nin güney ucunu askıda kalma hali, bir yandan depara kalkan yarışmaların enerjisini taşıırken, diğer yandan tepeden gökyüzüne doğru kalkışa geçen kuşların dinginliğini bünyesinde barındırır.

Doğal yapıyı, yerel flora ve faunayı örselemeden, kamusal kullanımlara olanak sunan peyzaj düzenlemesi ise, tepenin bakir karakterine en az ölçüde dokunarak, mevcut doğa üzerine hassas ve narince tüneyen bir yapı kimliğini destekler. Yürüyüş ve gezinti yolları tepenin mevcut ağaçların yoğunlaştığı ve dolayısıyla doğal gölgelemenin sağlandığı kesiminde topoğrafya ile uyumlu biçimde yer alır. Ayrıca bu yollar yapının geometrik kurgusunu belirleyen 'iki aksın kesişimi' temasını devam ettirirler.

İç içe geçen iki dikdörtgen prizmadan oluşan kütle kurgusu, içeride iç kütle'nin kuzey ve güney parçaları arasında açılan bir ekolojik yaşam boşluğu (eko-yırtık) ile koparılması ile tamamlanır. Bu boşlukta beliren ağaç, yaşamın ve yöre insanının doğa ile bütünleşmesinin sembolü olarak, zeminden kopan yapıyla 'yer' arasında düşey doğrultuda fiziksel ve kavramsal bir bağlantı kurar. Yapının işlev şeması, bina programının yarı-açık merkanlarını kuzey-güney yönünden omurga doğrultusunda lineer bir dizgeye oturtarak birleştirir. Pasif-aktif, servis alan-servis veren, açık-kapalı çiftleri doğrultusunda ki çeşitli zonlamalar da bu çizgisel oluşum içerisinde düzenlenir.

Yapının merkezi konumunda yer alan çok amaçlı salon, doğası gereği ve tasarım felsefesine uygun olarak esnek bir mekan anlayışına

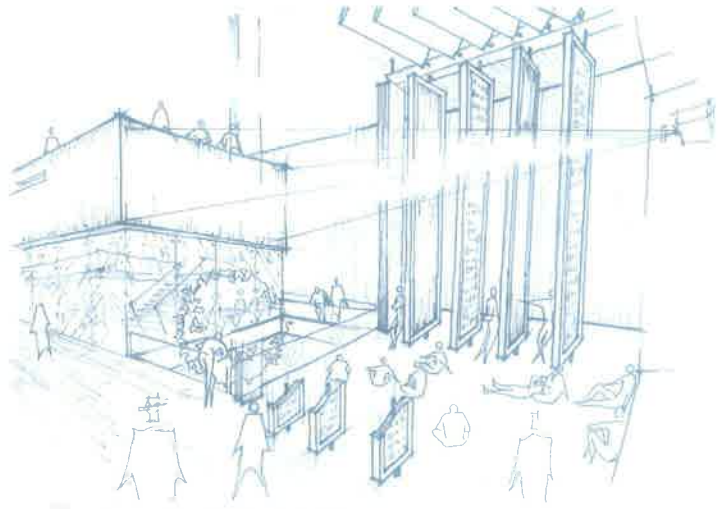
Proje detayları için

<http://www.arkitera.com/proje/4039/1-mansiyon--anamur-atatepe-sosyal-merkezi-ve-cevresi-ulusal-mimari-proje-yarismasi>
http://kolokyum.com/yazi/6383/1_mansiyon__anamur_atatepe_sosyal_merkezi_ve_cevresi_ulusal_mimari_proje_yarismasi
<http://nuratectin-architect.blogspot.com/2015/01/awarded-project-anamur-atatepe.html>

Yazar'ın notu:

Bu süreç boyunca bizlere göz kulak ve destek olan tüm güvenlik ve kat görevlilerine ekip olarak teşekkür ediyoruz...

göre tasarlanmıştır. Mekan, tüm yüzeyleri açılır kapanır panellerle tasarlanmış olup, gerektiğinde tamamen açılarak dış (yarı-açık) mekanla bütünleşebilen, gerektiğine ise çevresinden tamamen izole olarak her tür sosyal ve kültürel etkinlik (konferans, konser, sinema, tiyatro, multi-vizyon, toplantı, çalıştay, kutlama) ve de performans olarak tanıyabilen bir 'çok amaçlı salon' halini alacaktır. Hareketli panellerin bir yüzeyi ses yansıtıcı işlev görmek üzere brüt beton, diğer yüzeyi ise ses emici olarak perfore metal panel olarak tasarlanmıştır. Bu paneller elektrik kontrollü olarak içerisinde gerçekleştirilecek işleve göre yüzeylerinin açıklık-kapalılık ve ses emicilik-yansıtıcılık koşullarını değiştirmesini sağlar.

Yapının ana taşıyıcı sistemi çelik karkas olarak belirlenmiştir. Yapının kuzey tarafında yer alan çekirdek, betonarme perde olarak tasarlanmış olup, yapıda stabiliteyi sağlayan düşey bir taşıyıcı ögedir. Ayrıca, lineer yapıyı iki tarafından ayakta tutarak yerden koparılmasına olanak tanıyan bir ana mesnet görevi de üstlenir. Yapının güney ucunda yer alan 'v' biçimli çifte payanda şeklindeki kolonlar da tabanı derin bir çelik ızgaradan ibaret olan yapıyı diğer uçundan bir köprü ayağına benzer biçimde mesnetler. Bu taban üzerinde iki katlı olarak yer alan çelik iskelet sistemi bir yapı, ve bu yapıdan bağımsız tüm bu yapıyı ve tabanı dıştan saran bir çerçeve sistemiyle taşınan bir dış kabuk (kentsel pergola) yer alır. Bu yapı kabuğu çift cidarlı olarak tasarlanmış olup, yer aldığı iklim koşullarının gerektirdiği gölge ve doğal havalanma olanağını sağlayabilmek üzere, dış kabuk çelik karkas üzerine perfore metal levha kaplama olacak şekilde detaylandırılmıştır.

Proje mimari sitelerinde, online yarışma tartışma platformlarında izlenme rekoru ve tartışma rekoru kırmaktadır. Bu anlamda projenin mimarlık ve yarışmalar ortamında hedeflediği etki başarıyla yaratılmıştır.